

21 februarie 2018

D.J.S. nr. *46*

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

(nr.18 din 30.01.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege sus-menționat în conformitate cu art.54 din Regulamentul Parlamentului și Legea privind actele legislative nr.780/2001 și expune următoarele considerente.

I. Observații de ordin general

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde prevederilor art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art.66 din Constituție.

3. Prin natura relațiilor sociale reglementate, inițiativa legislativă face parte din categoria legilor organice.

4. Proiectul de lege prevede modificarea Legii cu privire la medicamente nr.1409/1997 și Legii privind protecția consumatorilor nr.105/2003 în scopul expunerii în limba rusă a informațiilor/instrucțiunilor de utilizare a medicamentelor, documentelor de însoțire referitor la produse oferite consumatorilor precum și contractele încheiate. Astfel, se propune ca informația de pe ambalajele medicamentelor produse de către producătorii autohtoni, instrucțiunile de utilizare a medicamentelor cât și pentru toate informațiile inclusiv cele verbale referitoare la produsele, serviciile oferite consumatorilor să fie prezentată în limba moldovenească și rusă.

În acest sens, invocăm art.13 alin.(1) din Constituție care prevede că, limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționând pe baza grafiei latine. Astfel, Legea Supremă a Republicii Moldova stipulează în mod expres și imperativ o singură limbă oficială (de stat) – limba moldovenească. Recunoscând și protejând prin art.13 alin.(2) din Constituție dreptul la dezvoltarea și funcționarea limbii ruse și a altor limbi vorbite pe teritoriul țării, Constituția nu atribuie acestor limbi statutul de limbi oficiale. Or, prin dispozițiile prevăzute în

proiectul de lege că „toate informațiile, inclusiv cele verbale, referitoare la produsele, serviciile oferite consumatorilor, documentele de însoțire, precum și contractele încheiate, trebuie să fie prezentate în limba moldovenească și în limba rusă, limba rusă” este ridicată la rang de limbă oficială (de stat), ceea ce contrazice art.13 alin.(1) din Constituție. În plus, aceste dispoziții pun în condiții inegale minoritățile naționale din republică, prin care fapt aduc atingere art.16 din Constituție privind egalitatea tuturor cetățenilor în fața legii.

5. În ceea ce privește obligativitatea ca informația de pe ambalajele medicamentelor de import să fie expusă în limba de stat și în una din limbile de circulație internațională, atenționăm că, practica mai multor ani a demonstrat că obligarea producătorilor străini să producă ambalaj pentru importul medicamentelor cu texte explicative în limba de stat pentru Republica Moldova, unde volumul pieței de medicamente este mai mic decât în alte state, se va solda cu pierderea unui număr impunător de producători străini.

Luând în considerare că, prevederile proiectului de lege vor afecta semnificativ activitatea de întreprinzător, menționăm că, potrivit art.13 alin.(2) din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art.20 lit.e) din Legea nr.780/2001, actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ. Reținem, că nota informativă la propunerea legislativă nu face referință la actul de analiză a impactului de reglementare. În contextul reglementărilor citate, considerăm necesar prezentarea actului de analiză a impactului de reglementare asupra inițiativei legislative supuse examinării.

II. Observații de conținut și tehnico-legislative

1. Deoarece proiectul de lege prevede niște reglementări noi în domeniul activității de întreprinzător considerăm că, pentru implementarea acestora este necesar a fi prevăzut un termen de tranziție. În acest context considerăm oportun completarea proiectului de lege cu un articol care să stabilească un termen concret de intrare în vigoare a legii, spre exemplu 6 luni.

2. Dat fiind faptul că, proiectul de lege prevede doar modificarea unor acte legislative, în titlul proiectului cuvintele „și completarea” se vor exclude.

3. În dispoziția articolului I, sursa publicării nu corespunde regulilor tehnicii legislative, astfel aceasta va avea următorul conținut „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr.52–53, art.368)”. Obiecția este valabilă și pentru art.II unde sursa publicării urmează a fi redactată și expusă în următoarea redacție „, (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr.176–181, art.513)”.

4. La art.II noul cuprins al alin.(6) prevede ca toate informațiile, inclusiv cele verbale referitoare la produsele, *serviciile oferite consumatorilor trebuie să fie prezentate în limba moldovenească și în limba rusă*. Referitor la aceste reglementări, atenționăm că art.10 lit.g) din Legea nr.105/2003, stipulează că, prestatorul este obligat să asigure *prestarea serviciului* (în cazul în care serviciul conține elemente vorbite sau textuale scrise) *în limba moldovenească* conform unui regulament aprobat de Guvern. Deoarece prevederile alin.(6) din proiectul de lege

și prevederile art.10 lit.g) din Legea nr.105/2003 sunt contradictorii, acestea necesită a fi revizuite.

5. Referitor la denumirea limbii de stat a Republicii Moldova, invocăm Hotărârea Curții Constituționale nr.36 din 5 decembrie 2013 privind interpretarea articolului 13 alin. (1) din Constituție în corelație cu Preambulul Constituției și Declarația de Independență a Republicii Moldova, prin care Curtea a statuat că, „în sensul Preambulului Constituției, Declarația de Independență a Republicii Moldova face corp comun cu Constituția, fiind textul constituțional primar și imuabil al blocului de constituționalitate. În cazul existenței unor divergențe între textul Declarației de Independență și textul Constituției, textul constituțional primar al Declarației de Independență prevalează.” Astfel, potrivit pct.116 Curtea Constituțională a declarat că „referința la “limba română” ca limbă de stat este o situație de fapt constatată în însuși textul Declarației de Independență, care este actul fondator al statului Republica Moldova. Indiferent de glotonimele utilizate în legislația de până la proclamarea independenței, Declarația de Independență a operat o distincție clară optând expres pentru termenul de “limba română”.”

În acest sens întru executarea Hotărârii Curții Constituționale nr.36 din 05 decembrie 2013 în Parlament se află în procedură legislativă proiectul de lege pentru modificarea articolului 13 din Constituția Republicii Moldova nr.339 din 02.11.2017, potrivit căruia limba de stat a Republicii Moldova va fi limba română.

Reieșind din cele expuse, recomandăm autorilor reevaluarea oportunității promovării proiectului dat, cu luarea în considerare a obiecțiilor invocate.

/ Șef direcție generală
Ion Creangă

Ex. A. Suruceanu
tel. 820-559